

Innhold

Kapittel 1

Innledning	11
-------------------------	----

Kapittel 2

Skriveopplæring	13
Vegen inn i skriftspråket	13
Skriveopplæring i skolen	19
En ferdighetsdiskurs: Vi lærer å skrive ved å øve på korrekt språk	21
En kreativitetsdiskurs: Vi lærer å skrive når vi har et budskap og en mottaker	22
En sjangerdiskurs: Vi lærer å skrive ved å studere og etterligne mønstertekster	23
En prosessdiskurs: Vi lærer å skrive ved å dele opp skriveprosessen og få veiledning mens vi skriver	26
En sosial praksis-diskurs og en sosiopolitisk skrivediskurs: Vi lærer å skrive når skriving har en funksjon og en kontekst	28
Lærerens rolle i de ulike skrivediskursene	29
Skriving som en grunnleggende ferdighet i alle fag	31
Skriveopplæring med utgangspunkt i elevteksten	33
Skriving som valg	34
Revisjonsarbeid	35
Metodiske og didaktiske refleksjoner	37

Kapittel 3

Tekstbegrepet	41
Teksthandlinger	42
Fiksjonstekster og faktatekster	43
Tekstnormer	44
Sjanger	44
Teksters begynnelse og slutt	47
Sammenheng i teksten	49

Tekst i kontekst	50
Metodiske og didaktiske refleksjoner	52

Kapittel 4

Fortellende tekster	55
Refererende og egentlige fortellinger	59
Fortellende skjønnlitterære tekster	63
Refererende fortellinger	63
Egentlige fortellinger	65
Fortellende sakprosaetekster	73
Rapport, referat, reportasje	73
Metodiske og didaktiske refleksjoner	76

Kapittel 5

Beskrivende og reflekterende tekster	81
Beskrivende tekster	82
Beskrivelse av gjenstander	83
Personbeskrivelse: portrett	84
Beskrivelse av en stemning	87
Reflekterende tekster	88
Metodiske og didaktiske refleksjoner	92

Kapittel 6

Argumenterende og informerende tekster	95
Argumenterende tekster	98
Informerende tekster	105
Metodiske og didaktiske refleksjoner	108

Kapittel 7

Sammenheng mellom tekstdeler	111
Sammenheng på makronivå	111
Avsnittsinndeling	112
Tekstordnere og metakommentarer	113
Behandling av kjent og ny informasjon, tema/rema	114
Sammenheng på tekstens mikronivå	115
Referansebinding	116
Setningsbinding	118
Metodiske og didaktiske refleksjoner	119

Kapittel 8

Setninger 121

Noen sentrale begreper 121

 Setninger 121

 Setningsfragmenter 122

Setningen i talt og skrevet språk 123

Sideordning (paratakse)/underordning (hypotakse) 125

Rekkefølgen av ledd i setningen 127

 Forfeltet 129

 Adverbial i midtfeltet. Setningsadverbialer 132

Sammenbinding av setninger 133

Leddsetningstyper 135

Setningsemner 137

Metodiske og didaktiske refleksjoner 139

Kapittel 9

Ord 141

Inndeling av ordene 141

Ordene i tale og skrift 142

Ordklassedominans 143

Ordtyper 146

Ordlengde 149

Stilnivå 150

Rettskriving 152

 Sammenheng mellom fonem og grafem 152

 Gjengivelse av lange og korte vokaler 154

 Bortfall av bokstaver 155

 Inkonsekvent gjengivelse av fonem 155

 Bruken av og og å 156

Metodiske og didaktiske refleksjoner 157

Kapittel 10

Analyse av elevtekster – et hjelpeskjema og tre analyseeksempler 161

Eksempler på spørsmål vi kan stille til elevtekster 162

 Tekstens kontekst og funksjon / teksthandlinger 162

 Tekstnivået 162

 Setningsnivå 163

 Ordnivå 164

 Oppsummering og videre arbeid med teksten 164

Eksempel 1	165
Tekstens kontekst og funksjon / teksthandlinger	166
Tekstnivået	167
Setningsnivået	167
Ordnivået	168
Oppsummering og videre arbeid med utgangspunkt i teksten	169
Eksempel 2	170
Tekstens kontekst og funksjon / teksthandlinger	171
Tekstnivå	171
Setningsnivået	173
Ordnivået	173
Oppsummering og videre arbeid med utgangspunkt i teksten	175
Eksempel 3	175
Tekstens kontekst og funksjon/teksthandlinger	176
Tekstnivå	176
Setningsnivået	179
Ordnivået	179
Oppsummering og videre arbeid med utgangspunkt i teksten	180
Sluttord. Elevtekster – elevens tekst	181
Litteratur	183
Stikkord	193